17. ULUSLARARASI
TÜRK SANATI, TARİHİ ve FOLKLORU KONGRESİ/SANAT ETKİNLİKLERİ

17. INTERNATIONAL
TURKIC ART, HISTORY and FOLKLORE CONGRESS / ART ACTIVITIES

05-07 Eylül (September) 2023-Bakü-AZERBAYCAN (Azerbaijan)

Sayın/Dear Doç. Gülnur DURAN

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Türk Sanatı ve Kültürü Uygulama ve Araştırma Merkezi, Azerbaycan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı Milli Azerbaycan Tarihi Müzesi, Selçuk Üniversitesi Türk El Sanatları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Kuzey Makedonya İleri Araştırmalar Merkezi, Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Mimarlık ve Güzel Sanatlar Enstitüsü, Arnavutluk Elbasan "Aleksandër Xhuvanı" Üniversitesi, Ukrayna Summy Devlet Üniversitesi, Almanya Türklerin Dünyası Enstitüsü, İpek Yolu Stratejik Araştırmalar Merkezi ve Aydın Kültür Turizm Derneği tarafından 05-07 Eylül 2023 tarihlerinde düzenlenen "17. ULUSLARARASI TÜRK SANATI, TARİHİ ve FOKLORU KONGRESİ/SANAT ETKİNLİKLERİ"ne *bildiri* ile katılmanızdan dolayı teşekkür ederiz.

Thank you for your participation in your *oral presentation* of "XVII. INTERNATIONAL TURKIC ART, HISTORY AND FOLKLORE CONGRESS / ART ACTIVITIES" which held on 05-07 September 2023 by Aydın Adnan Menderes University Turkish Art and Culture Application and Research Center, Republic of Azerbaijan Ministry of Culture Azerbaijan National History Museum, Selçuk University Turkish Handicrafts Research and Appliation Center, N. Macedonia Centre For Advanced Researches, Azerbaijan National Academy of Sciences Institute of Architecture and Fine Arts, Albania Elbasan "Aleksandër Xhuvani" University, Ukraine Sumy State Pedagogical University, Germany Institute of World of Turks, Silk Road Strategic Studis Center and Aydın Culture Tourism Association, Art, Culture People Union.

Assist. Prof. Dr. Ahmet AYTAÇ
Kongre Başkanı ve Sergi Küratörü
(Congress Chairman and Exhibition Curator)

Prof. Dr. Ertegin SALAMZADE
Kongre Başkanı
(Congress Chairman)

Prof. Dr. Osman KUNDURACI
Kongre Başkanı
(Congress Chairman)

Akademik Naile VELİHANLI
Kongre Başkanı
(Congress Chairman)

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TÜRK SANATI ve KÜLTÜRÜ UYGULAMA ve ARAŞTIRMA MERKEZİ
AYDIN ADNAN MENDERES UNIVERSITY TURKISH ART and CULTURE APPLICATION and RESEARCH CENTER

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ KÜLTÜR BAKANLIĞI MİLLİ AZERBAYCAN TARİHİ MÜZESİ
REPUBLIC OF AZERBAIJAN MINISTRY OF CULTURE AZERBAIJAN NATIONAL HISTORY MUSEUM

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ TÜRK EL SANATLARI ARAŞTIRMA ve UYGULAMA MERKEZİ
SELÇUK UNİVERSITY TURKISH HANDICRAFTS RESEARCH AND APPLICATION CENTER

KUZEY MAKEDONYA İLERİ ARAŞTIRMALAR MERKEZİ-ÜSKÜP
N. MACEDONIA CENTRE FOR ADVANCED RESEARCHES-SKOPJE

AZERBAYCAN MİLLİ İLİMLER AKADEMİSİ MİMARLIK ve GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
AZERBAIJAN NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES INSTITUTE OF ARCHITECTURE and FINE ARTS

ARNAVUTLUK ELBASAN "ALEKSANDËR XHUVANI" ÜNİVERSİTESİ
ALBANIA ELBASAN "ALEKSANDËR XHUVANI" UNIVERSITY

UKRAYNA SUMMY DEVLET ÜNİVERSİTESİ
UKRAINE SUMY STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY

ALMANYA TÜRKLERİN DÜNYASI ENSTİTÜSÜ
GERMANY INSTITUTE OF WORLD OF TURKS

İPEK YOLU STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
SILK ROAD STRATEGIC STUDIES CENTER

AYDIN KÜLTÜR TURİZM DERNEĞİ
AYDIN CULTURE TOURISM ASSOCIATION

17. ULUSLARARASI
TÜRK SANATI, TARİHİ ve FOLKLORU KONGRESİ/SANAT ETKİNLİKLERİ

17. BEYNƏLXALQ
TÜRK SƏNƏTİ, TARİXİ VƏ FOLKLOR KONFERANSI/SƏNƏT FƏALİYYƏTLƏRİ

17. INTERNATIONAL
TURKIC ART, HISTORY and FOLKLORE CONGRESS / ART ACTIVITIES

"Akademik Naile VELİHANLI Armağanı
(In Honour of Academic Naile VELİHANLI)

05-07 Eylül (September) 2023
Bakü-AZERBAYCAN (Azerbaijan)

17. ULUSLARARASI
TÜRK SANATI, TARİHİ ve FOLKLORU KONGRESİ/SANAT ETKİNLİKLERİ

Sayfa Tasarımı:

Dr. Ahmet AYTAÇ
Öğr. Gör. Dr. Ufuk ÖREN
Öğr. Gör. Kadir ERTÜRK

Kapak Tasarımı:

Dr. Ahmet AYTAÇ

Basım Tarihi: 21.12.2023

ISBN: 978-625-98701-1-3
ADÜ Yayın Numarası: 123

Kitapta Yer alan metinler, fotoğraf, resim, şekil ve çizimler, alıntı ile kaynakça sorumlulukları yazarlarına aittir.

Tüm hakları saklıdır. Copyright sahibinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının, elektronik, mekanik ya da fotokopi ile basımı, yayımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

Türkiye dışında 10 ülkeden 72, Türkiye'den 24 bildiri kitapta yer almaktadır.

İÇİNDEKİLER

Program	6-12
Açılış konuşmaları	13-22
Prof. Dr. Ferhad CABBAROV (Azerbaijan), Hayatı ve Bilimsel Yönü ile Akademik Naile VELİHANLI	25-27
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Habibe ALİYEVA (Azerbaijan), Shusha, the Cultural Capital of the Turkic World – 2023	29-32
Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Ahmet AYTAÇ (Türkiye), Osmanlı Arşivleri'nde Rubia Tinctorum L. İle Alakalı Bazı Belgeler	33-38
Prof. Dr. Osman KUNDURACI (Türkiye), Konya-Karapınar Çetmi Mezarlığındaki Mezar Taşlarından Örnekler	41-51
Prof. Dr. Kerim ŞÜKÜROV (Azerbaijan), Azerbaijan in European Painting Art: 15th-Early 20th Centuries	53-58
PhD. Leila Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof.) Sebahat KILIÇ BÜLBÜL (Türkiye), Marketri (kakma) Tekniği İle Yapılmış Bir Baş Oda; SafranboluİsmailUluateş Evi	59-64
Dr. (PhD.) Denis HİMÇİ (Albania)-Heldi KODRA (Albania),Cultural Heritage of Elbasan Through History, the Necessities andChallenges for its Revitalization and Protection	65-68
Dr. (PhD). Yaroslav Pylypchuk VALENTINOVICH (Ukraine),Caucasian Albania after Casucasian Albania Principalities ofParisos and Khachen	69-73
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Lala A. ALİYEVA (Azerbaijan), Overview on The Process of Islamisation in the Case of Azerbaijan: Comparison of Written Sources and Archeological Evidence	77-78
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Ayşegül KARAKELLE (Türkiye), 6Şubat Depreminin "Tasarım Kültürü" Dersi KapsamındaİncelenmesI	79-83
Öğr. Gör. (Lec.) Nuray AÇIKGÖZ (Türkiye)-Doç. (Assoc. Prof.) Gülnur DURAN (Türkiye), Kündekâri Tekniği Bağlamında Aksaray Ulu Cami Minberinin İncelenmesi	85-89
Hooman Pourabbas VAFAEİ (Iran)-Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Yaser HAMZAVİ (Iran), A Structural Study of a Wall Painting From Salmasi House in Tabriz (Museum of Assessment)	91-102
Öğr. Gör. Dr. (Lec. PhD.) Nagihan UYSAL (Türkiye), Cumhuriyet'in Kuruluşu ile Atatürk'ün Türk Resim ve Heykel Sanatına Kazandırdıkları	103-107
Prof. Dr. Nargiz ALİYEVA (Azerbaijan), The Role of Epigraphic Documents in the Study of the Medieval Culture of Azerbaijan	111-116
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Esmira VAGABOVA (Azerbaijan), Bakü Kazan ve Türkıstan Arasındakı Tıyatro İlışkıleri Yirmincı Yüzyılın Başında	117-122
Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof.) Ayşe ÇETİN (Türkiye)-Merve MAYIS AKTAN (Türkiye), İzmir Konak İlçesi Tarihi Çeşmeleri	123-127
Dr.(PhD.) Oğuljeren HACIYEVA (Turkmenistan), Ressam Ayhan Haciyev'in Yaratıcılığı	129-132
Sara AHMADOVA (Azerbaijan), Multiculturalism in Azerbaijan	133-137
Prof. Dr. Abbas SEYIDOV (Azerbaijan)- Leyla RUSTAMOVA (Azerbaijan), Monuments of the Chalcolithic Period of Nakhchivan	141-143
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Afet RUSTAMBAYOVA (Azerbaijan), The Sign Semantics of the Belts of Azerbaijan in the Historical and Cultural Context	145-148
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Zeynep KÜÇÜKTURAL (Türkiye), Balıkesir İli Erdek İlçesi Düzler Köyü Pomaklarının El Sanatı Örnekleri	149-154
Doç (Assoc. Prof.) Ülkü KÜÇÜKKURT (Türkiye) Afyonkarahisar Geleneksel El sanatlarında Ay ve Yıldız Motifi	155-160
Rafia SOY (Türkiye), Engraving Style and Symbolism in Khojaly - Gedebey Culture Pottery (with Examples from Azerbaijan Archeology)	161-167
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Asad ALIYEV (Azerbaijan), Art of Love Among Georgian Azerbaijanis	171-174
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Ülkər EYVAZOVA (Azerbaijan),Akademik Nailə Vəlixanlının Redaktorluğu ilə Nəşr Edilən Müasir Numizmatik Əsərlər	175-178
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Ayşegül KARAKELLE (Türkiye), 6ŞubatDepreminin El Sanatlarına Etkisi Üzerine Bir Durum Tespiti"Hatay Örneği"	179-183
Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Ahmet AYTAÇ (Türkiye),Examples Carpet in Milas Museum	185-190

Aida K. AMİRKHANOVA (Dagestan), The Traditional Art Of Weaving Silk Headscarves "Tastar" of the Kumyks (Turkic- Speaking Peoples of Dagestan): to the Problem of the Revival of the Craft	191-194
Prof. Dr. Necati DEMİR (Türkiye), Oğuz Yabgu Devleti'nin Dağılışı, Selçuklu Devleti'nin Kuruluşu ve Azerbaycan'ın Oğuzlar Tarafından Fethi	197-200
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Əli FƏRHADOV (Azerbaijan), CənubiAzərbaycanda Beynəlmiləlçilik və Demokratik Dəyərlərə Dair("Azərbaycan" Qəzetinin (1947-1949) Materialları Əsasında)	201-204
Doç.Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Faiq ƏLƏKBƏRLİ (Azerbaijan),Ümgülsümün Türkçülük ve Milli İstiklal Felsefesi	205-211
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Nuruzade ŞAHLA (Azerbaijan),Ermeni İşgalindan Kurtarılan Toprakların Azerbaycan Halkı İçinManevi Değeri	213-216
Dr. (PhD.) Entela MUÇO (Albania), XX Yüzyılın İkinci Yarısında Balkanlar ve Avrasya (Arnavutluk e Azerbaycan)	217-219
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Elfira MƏLİKOVA-QURBANOVA (Azerbaijan), Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyində Professional Muzey İşinin Formalaşmasında Akademik Nailə Vəlixanlının Rolu	223-227
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Sənubər QASIMOVA (Azerbaijan)- Dr. (PhD.) Aygün MƏMMƏDOVA (Azerbaijan), OsmanlıDövrünün Yadigarları (Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyində QorunanXIX Əsr Materiallarına Əsasən)	229-234
Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Boyan BLAZHEV (Bulgaria),Harmony of Colors	235-238
Sənurə DOSTİYEVA (Azerbaijan), Zaqatala Dəfinəsi Azərbaycan'ın Avropa Ölkələri ilə Ticarət Əlaqələrinin Öyrənilməsində Mənbə Kimi	239-242
Aynur MAMMADOVA (Azerbaijan), Identification of the Azerbaijan Carpets in Foreign Collections	243-244
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Mahfuza ZEYNALOVA (Azerbaijan), Suppressed and Persecuted Turkology: Tracing the Path of the First All-Union Turkological Congress	247-248
Doç. (Assoc. Prof.) Gülnur DURAN (Türkiye), XVIII. Yüzyıl Osmanlı Tezhip Sanatında Batı Etkilerinin MushafBezemelerindeki Yansımaları	249-254
Dr. (PhD.) Aygün MƏMMƏDOVA (Azerbaijan), Azərbaycanın Orta Əsrlər Dövrünü Təmsil Edən Numizmatik Vəsait:"Azərbaycan Atabəylərinin Sikkələri" Kataloqu	255-258
Öğr. Gör. (Lec.) Aycel Derya TANAY ÖZTÜRK (Türkiye)-Doç.Dr. (Assoc. Prof. Dr.)Zeliha KAYAHAN (Türkiye), Nene HatunAnıtı Üzerine Bir İnceleme	259-263
Arş. Gör. (Res. Assist.) Ali Can ÖZÇELİK (Türkiye), Bursa-Karacabey Kümbetli Cami'nde Malzeme Kullanımı	265-273
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Zeynep KÜÇÜKTURAL (Türkiye),Denizli'de Mahreç İşareti Almış Bir Dokuma "Çameli Elmalı Bezi"	277-282
Doç. (Assoc. Prof.) Hande KILIÇARSLAN (Türkiye)-Prof. Dr. F.Nurhan ÖLMEZ (Türkiye)-Prof. Dr. Sema ETİKAN (Türkiye), Kırşehir Yöresi Namazlağı Dokumaları	283-290
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Mira MAMMADKHANOVA (Azerbaijan),AComparative Analysis of the Ornamentation of Ceramic Products and Carpets on the Example of Archaeological ArtifactsFrom the Collection of the Azerbaijan National Carpet Museum	291-296
Dr. (PhD.) Günel SEYİDƏHMƏDLİ (Azerbaijan), Şeyx CüneydTürbəsinin Ətrafında Yerləşən Qəbirüstü Abidələrin Bədii Xüsusiyyətləri	297-298
Daniyal Saidakhmedovich KIDIRNIYAZOV (Dagestan), Problems of Ethnography and Spiritual Culture of the Nogais in the Work of I.T.Mutenin "The Achikulak Nogais"	299-301
Fəridə XƏLİLOVA (Azerbaijan), Azərbaycanda Pilək TikməSənəti (Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin Materialları Əsasında)	303-306
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Sevinc NASİROVA (Azerbaijan),Azərbaycanda Qurama Məişət Əşyaları ilə Bağlı Bəzı İnançlar	309-313
Doç. (Assoc. Prof.) Ebru ÇATALKAYA GÖK (Türkiye), Türk Kumaşlarında Görülen Üzüm Motifinden Örnekler	315-321
Dr. (PhD.) Nurlan NƏSİROV (Azerbaijan)-Dr. (PhD.) Aygün MƏMMƏDOVA (Azerbaijan), Samani Sikkələri Orta Əsrlərdə Azərbaycanın Ticarət Əlaqələrini Açıqlayır	323-328
Aygün QULİYEVA (Azerbaijan), Abşeronda Ənənəvi Keçəçilik Sənətinə Dair	329-331
Aslan GASİMOV (Azerbaijan), Gobustan Rock Art: an Archaeological and Ethnographic	333-334
Bahar AMANOVA (Azerbaijan), Ethnographic Characteristics of Karabakh Bayatisi	335-339

Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Tural ŞİRİYEV (Azerbaijan), Hilafet Döneminde Azerbaycan'da Eğitim Çalışmalarının Bazı Yönleri	343-345
Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Maria IANIOGLO (Gagauzya), Assertivenes as the Foundation of a Constructive Interaction in theContext of Intercultural Communication	347-349
Dr. (PhD.) Rudina HOXHA (Albania), The Use of Audiovisual Aids as an Effective Form of Thought Development in the Face of Globalization	351-355
Dr. (PhD.) Aida İSMAYILOVA (Azerbaijan), Türk Kültürü ve İslamDini (Azerbaycan'ın Arkeolojik Materyelline Göre)	357-360
Aynur BABAYEVA (Azerbaijan), From the History of InternationalScientific and Cultural Relations of Azerbaijan With Turkic- Speaking Countries in 2014-2018 (Based on the Experience of the National History Museum of Azerbaijan)	361-364
Lala MAMMADOVA (Azerbaijan), The Library of the National Museum of History of Azerbaijan Plays an Important Role in Supporting Research and Education	365-366
Dr. (PhD.) Hajar VERDIYEVA (Azerbaijan), History on the Matrix of Truth: The Armenian Gregorian Church Is Monophysite and not Orthodox	369-373
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Ələddin MƏLİKOV (Azerbaijan), Orta Əsrlər İslam İrfaninin Zirvəsi - Mühyiddin İbn Ərəbi	375378
Dr. (PhD.) Aynure MAMMADOVA (Azerbaijan), AzerbaycaMüelliflerinin Türkiyede İstinsah Edilmiş Yazmaları	379-383
Valentina CUZNETOVA (Gagauzya), Translation of GagauzIdentity Through Folk Art	385-388
Gunel SULEYMANOVA (Azerbaijan), About the Activity of the Governor-General of Karabakh Khosrov Bey Sultanov	389-392
Saadat ALAKBAROVA (Azerbaijan), Portrait of Shirvanshah, the Last Ruler of the Thousand-Year Rule	393-396
Prof. Dr. Amargeet CHANDOK (India), Kohvar and Sohrai – The Indigenous Tradition	399-404
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Həqiqət ZAHİDOVA (Azerbaijan), Nizami Gəncəvinin "Xəmsə"sində Tibbi Müalicə Üsulları	405-409
Dr. (PhD.) Ayshan HUSEYNOVA (Azerbaijan), Cultural Tourism Potential of Azerbaijani Old Cities Inscribed on UNESCO World Heritage List	411-414
Arş. Gör. (Res. Assist.) Narmin HANMEMMEDOVA (Azerbaijan), The Azerbaijan Democratic Republic's Activity in Organizing the Labor of Refugees (1918-1920)	415-419
Saadat ALAKBAROVA (Azerbaijan), Sources on the PalaceResidences of the Shirvanshahs State	421-422
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Sevil KARİMOVA (Azerbaijan), The Image of Uzun Hasan in the World and Azerbaijan Fine Arts (Dedicated to the 500th Anniversary of Uzun Hasan)	425-429
Doç. (Assoc. Prof.) Tuba BATU (Türkiye)-Öğr. Gör. (Lec.) Ece YÜCEL (Türkiye), Bir Tasarım Elemanı Olarak Çanakkale-ÇanİlçesiKimliği ve Seramik Takılarda Kullanımı	431-435
Dr. (PhD.) Sevinc HEYDƏROVA (Azerbaijan), Ədəbiyyatımızın İnciləri Nizami Muzeyində	437-439
Funda YÜKSEL ÖZER (Türkiye), Kızıl Saçlı Tanrıça Aphrodite/Afrodit	441-444
Öğr. Gör. (Lec.) Gülhan GÜLDÜR (Türkiye), Beypazarı Kent Tarihi Müzesinde Bulunan Metal Takılar	445-449
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Əsəd ƏLİYEV (Azerbaijan), Gürcüstan Azərbaycanlıları Arasında Aşıq Sənəti	453-456
Dr. (PhD.) Galina MUTAF (Gagauzya), Dmitriy Kara Çobanın Lirikasında Tematika Genişlii	457-462
Şəfa MÖVSÜMOV (Azerbaijan), Şəhid Ağayev Şahin Azər Oğluna Məxsus Materiallara Dair (MATM-nin Vətən Müharibəs Fondunun Əsasında)	463-466
Gülnar FƏRHADOVA (Azerbaijan), İctimaiyyətlə ƏlaqələrdəEtika və Əxlaq Qanunlarına Riayətə Dair	467-469
Aynur SAYDOVA (Azerbaijan), Folklore Examples in the "CodexCumanicus"	471-474
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Nardana YUSİFOVA (Azerbaijan), Woman-Leadership Top- Meaning of Scientific Model and Unity of Spatial Thinking	477-478
Elnur ASANOV(Azerbaijan), Relocations of Ganja as the Sample of Urban Culture	479-481
Khadija HUSEYNOVA (Azerbaijan), Russia's Attitude in the Process of Bulgaria's Breakaway from the Ottoman Empire (1885)	483-486

Naila Adalat ALİYEVA (Azerbaijan), Nizami Muzeyinin YunescoƏ həmiyyətli Eksponatı	487-489
Pervane EZİMOVA (Azerbaijan), Şəhid Qasımov Orucun Şəxsi Əşyalarına Dair (MATM Vətən Müharibəsi Fondunun Materialları Əsasında)	491-493
Assoc. Prof. Dr. Djalalitdin MIRZAEV (Uzbekistan), Problems of Ethnıc Identıty Formatıon in Central Asia	497-500
Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Nurcan BAHARGÜLÜ(Türkiye),Karapınar Çeşmeleri	5001-507
Öğr. Gör. Dr. (Lec. PhD.) Ufuk ÖREN (Türkiye)-Öğr. Gör. (Lec.) Servet AKAR (Türkiye), Kuyumculuk Sanatında Kullanılan Elmasların Kökeni, Fizikokimyasal Özellikleri, Pırlanta Olarak İşlenmesi ve Derecelendirilmesi	509-513
Dr. (PhD.) Elvin XUDAVERDİYEV (Azerbaijan), Multiculturalism as an Element of Cultural Policy	515-517
Zemine RESULOVA (Azerbaijan), Folklor Çalışmaları İçin Bir Kaynak-Şeki Han Sarayı	519-521
Dr. (PhD.) Nəzmin CƏFƏROVA (Azerbaijan), Azərbaycan'da Biliklər Cəmiyyəti'nin Formalaşmasında Muzeylərin Yeri	525-529
Sahiba ALAKBAROVA (Azerbaijan), The Role of Museums in Educating the Young Generation in a Patriotic Spirit	531-535
Khadija TAGİSOY (Azerbaijan), The Role of Archaeological Museums in National Identity (the Case of Istanbul and Ankara Archaeological Museums)	537-540
Suqra ORUCOVA (Azerbaijan), About Some Questions Regarding Problems of the Historical Geography of Karabakh (60-80s of the 20th century)	541-544
Öğr. Gör.(lec.) Servet AKAR (Türkiye)-- Öğr. Gör. Dr. (Lec. PhD.) Ufuk ÖREN (Türkiye Geleneksel kuyumculuk Sanatında Kullanılan Ajur Tekniği ve Uygulamaları	545-549
Arş. Gör. (Res. Assist.) Naci EDİ, (Türkiye), Geçici (Ephemeral) Sanat Eserleri Kapsamında; Kar ve Buz Heykelleri	551-555
DEĞERLENDİRME PANELİ	556-560

AÇILIŞ OTURUMU (OPENING SESSION) A SALONU (A HOLL)

Oturum Başkanları (Session Moderators):

Prof. Dr. Kerim ŞÜKÜROV-Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Ahmet AYTAÇ

Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/hiu-kfdq-pkf

11.20-11.30 **Prof. Dr. Ferhad CABBAROV (Azerbaijan),** Hayatı ve Bilimsel Yönü ile Akademik Naile VELİHANLI

11.30-11.40 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Habibe ALİYEVA (Azerbaijan),** Shusha, the Cultural Capital of the Turkic World – 2023

11.40-11.50 **Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Ahmet AYTAÇ (Türkiye)**Osmanlı Arşivleri'nde Rubia Tinctorum L. İle Alakalı Bazı Belgeler

11.50-12.00 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*

12.00-12.30 *ARA (BREAK TIME)*

1. OTURUMU (1. SESSION) A SALONU (A HOLL)

Oturum Başkanları (Session Moderators):

Prof. Dr. Abbas SEYIDOV-Dr. Öğr. Üyesi Nurcan BAHARGÜLÜ

Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/hiu-kfdq-pkf

12.30-12.40 **Prof. Dr. Osman KUNDURACI (Türkiye),** Konya-Karapınar Çetmi Mezarlığındaki Mezar Taşlarından Örnekler

12.40-12.50 **Prof. Dr. Kerim ŞÜKÜROV (Azerbaijan),** Azerbaijan in European Painting Art: 15th-Early 20th Centuries

12.50-13.00 **Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof.) Sebahat KILIÇ BÜLBÜL (Türkiye),**Marketri (kakma) Tekniği İle Yapılmış Bir Baş Oda; Safranbolu İsmail Uluateş Evi

13.00-13.10 **Dr. (PhD.) Denis HİMÇİ** (Albania)**-Heldi KODRA** (Albania),Cultural Heritage of Elbasan Through History, the Necessities andChallenges for its Revitalization and Protection
13.10-13.20 **Dr. (PhD). Yaroslav Pylypchuk VALENTINOVICH (Ukraine),**Caucasian Albania after Casucasian Albania Principalities ofParisos and Khachen
13.20-13.30 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*

2. OTURUMU (2. SESSION) B SALONU (B HOLL)
Oturum Başkanları (Session Moderators):
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Ayşegül KARAKELLE-Dr. (PhD.) Günel SEYİDƏHMƏDLİ
Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/dse-qnmv-foz

12.30-12.40 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Lala A. ALİYEVA (Azerbaijan),** Overview on The Process of Islamisation in the Case of Azerbaijan: Comparison of Written Sources and Archeological Evidence
12.40-12.50 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Ayşegül KARAKELLE (Türkiye),** 6 Şubat Depreminin "Tasarım Kültürü" Dersi Kapsamında İncelenmesi
12.50-13.00 **Öğr. Gör. (Lec.) Nuray AÇIKGÖZ (Türkiye)-Doç. (Assoc. Prof.) Gülnur DURAN (Türkiye),** Kündekâri Tekniği Bağlamında Aksaray Ulu Cami Minberinin İncelenmesi
13.00-13.10 **Hooman Pourabbas VAFAEİ (Iran)-Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Yaser HAMZAVİ (Iran),** A Structural Study of a Wall Painting From Salmasi House in Tabriz (Museum of Assessment)
13.10-13.20 **Öğr. Gör. Dr. (Lec. PhD.) Nagihan UYSAL (Türkiye),** Cumhuriyet'in Kuruluşu ile Atatürk'ün Türk Resim ve Heykel Sanatına Kazandırdıkları
13.20-13.30 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*

3. OTURUMU (3. SESSION) C SALONU (C HOLL)
Oturum Başkanları (Session Moderators):
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Esmira VAGABOVA-Dr. (PhD.) Aida İSMAYILOVA
Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/bdo-dimu-cuv

12.30-12.40 **Prof. Dr. Nargiz ALİYEVA (Azerbaijan),** The Role of Epigraphic Documents in the Study of the Medieval Culture of Azerbaijan
12.40-12.50 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Esmira VAGABOVA (Azerbaijan),** Bakü Kazan ve Türkıstan Arasındakı Tıyatro İlşkıleri YirmincıYüzyılın Başında
12.50-13.00 **Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof.) Ayşe ÇETİN (Türkiye)-Merve MAYIS AKTAN (Türkiye),** İzmir Konak İlçesi Tarihi Çeşmeleri
13.00-13.10 **Dr. (PhD.) Oğuljeren HACIYEVA (Turkmenistan),** Ressam Ayhan Haciyev'in Yaratıcılığı
13.10-13.20 **Sara AHMADOVA (Azerbaijan),** Multiculturalism in Azerbaijan
13.20-13.30 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*

4. OTURUMU (4. SESSION) D SALONU (D HOLL)
Oturum Başkanları (Session Moderators):
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Mira MAMMADKHANOVA-Doç. (Assoc. Prof.) Hande KILIÇARSLAN
Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/wjg-nboi-kku

12.30-12.40 **Prof. Dr. Abbas SEYIDOV (Azerbaijan)-Leyla RUSTAMOVA (Azerbaijan),** Monuments of the Chalcolithic Period of Nakhchivan
12.40-12.50 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Afet RUSTAMBAYOVA (Azerbaijan),** The Sign Semantics of the Belts of Azerbaijan in the Historical and Cultural Context
12.50-13.00 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Zeynep KÜÇÜKTURAL (Türkiye),** Balıkesir İli Erdek İlçesi Düzler Köyü Pomaklarının El Sanatı Örnekleri

13.00-13.10 **Doç. (Assoc. Prof.) Ülkü KÜÇÜKKURT (Türkiye),** Afyonkarahisar Geleneksel El Sanatlarında Ay ve Yıldız Motifi
13.10-13.20 **Rafia SOY (Türkiye),** Engraving Style and Symbolism in Khojaly -Gedebey Culture Pottery (with Examples from Azerbaijan Archeology
13.20-13.30 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*

5. OTURUMU (5. SESSION) A SALONU (A HOLL)
Oturum Başkanları (Session Moderators):
Prof. Dr. Osman KUNDURACI-Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Ülkər EYVAZOVA
Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/hiu-kfdq-pkf

13.30-13.40 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Asad ALIYEV (Azerbaijan),** Art of Love Among Georgian Azerbaijanis
13.40-13.50 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Ülkər EYVAZOVA (Azerbaijan),** Akademik Nailə Vəlixanlının Redaktorluğu ilə Nəşr Edilən Müasir Numizmatik Əsərlər
13.50-14.00 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Ayşegül KARAKELLE (Türkiye),** 6 Şubat Depreminin El Sanatlarına Etkisi Üzerine Bir Durum Tespiti "Hatay Örneği"
14.00-14.10 **Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Ahmet AYTAÇ (Türkiye),**Examples Carpet in Milas Museum
14.10-14.20 **Aida K. AMİRKHANOVA (Dagestan),** The Traditional Art Of Weaving Silk Headscarves "Tastar" of the Kumyks (Turkic- Speaking Peoples of Dagestan): to the Problem of the Revival of the Craft
14.20-14.30 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*
14.30-14.50 *ARA (BREAK TIME)*

6. OTURUMU (6. SESSION) B SALONU (B HOLL)
Oturum Başkanları (Session Moderators):
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Tural ŞİRİYEV-Dr. (PhD.) Galina MUTAF
Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/dse-qnmv-foz

13.30-13.40 **Prof. Dr. Necati DEMİR (Türkiye),** Oğuz Yabgu Devleti'nin Dağılışı, Selçuklu Devleti'nin Kuruluşu ve Azerbaycan'ın Oğuzlar Tarafından Fethi
13.40-13.50 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Əli FƏRHADOV (Azerbaijan),** CənubiAzərbaycanda Beynəlmiləlçilik və Demokratik Dəyərlərə Dair ("Azərbaycan" Qəzetinin (1947-1949) Materialları Əsasında)
13.50-14.00 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Faiq ƏLƏKBƏRLİ (Azerbaijan),**Ümgülsümün Türkçülük ve Milli İstiklal Felsefesi
14.00-14.10 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Nuruzade ŞAHLA (Azerbaijan),**
Ermeni İşgalindan Kurtarılan Toprakların Azerbaycan Halkı İçin Manevi Değeri
14.10-14.20 **Dr. (PhD.) Entela MUÇO (Albania),** XX Yüzyılın İkinci Yarısında Balkanlar ve Avrasya (Arnavutluk e Azerbaycan
14.20-14.30 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*
14.30-14.50 *ARA (BREAK TIME)*

7. OTURUMU (7. SESSION) C SALONU (C HOLL)
Oturum Başkanları (Session Moderators):
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Elfira MƏLİKOVA-QURBANOVA-Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Nuruzade ŞAHLA
Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/bdo-dimu-cuv

13.30-13.40 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Elfira MƏLİKOVA-QURBANOVA (Azerbaijan),** Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyində Professional Muzey İşinin Formalaşmasında Akademik Nailə Vəlixanlının Rolu
13.40-13.50 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Sənubər QASIMOVA (Azerbaijan)- Dr. (PhD.) Aygün MƏMMƏDOVA (Azerbaijan),** Osmanlı Dövrünün Yadigarları (Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyində QorunanXIX Əsr Materiallarına Əsasən)
13.50-14.00 **Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Boyan BLAZHEV (Bulgaria),**Harmony of Colors

14.00-14.10 **Sənurə DOSTİYEVA (Azerbaijan),** Zaqatala Dəfinəsi Azərbaycan'ın Avropa Ölkələri ilə Ticarət Əlaqələrinin Öyrənilməsində Mənbə Kimi
14.10-14.20 **Aynur MAMMADOVA (Azerbaijan),** Identification of theAzerbaijan Carpets in Foreign Collections
14.20-14.30 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*
14.30-14.50 *ARA (BREAK TIME)*

8. OTURUMU (8. SESSION) D SALONU (D HOLL)
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Sevinc NASİROVA-Doç. (Assoc. Prof.) Gülnur DURAN
Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/wjg-nboi-kku

13.30-13.40 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Mahfuza ZEYNALOVA (Azerbaijan),** Suppressed and Persecuted Turkology: Tracing the Path of the First All-Union Turkological Congress
13.40-13.50 **Doç. (Assoc. Prof.) Gülnur DURAN (Türkiye),** XVIII. Yüzyıl Osmanlı Tezhip Sanatında Batı Etkilerinin Mushaf Bezemelerindeki Yansımaları
13.50-14.00 **Dr. (PhD.) Aygün MƏMMƏDOVA (Azerbaijan),** Azərbaycanın Orta Əsrlər Dövrünü Təmsil Edən Numizmatik Vəsait: "Azərbaycan Atabəylərinin Sikkələri" Kataloqu
14.00-14.10 **Öğr. Gör. (Lec.) Aycel Derya TANAY ÖZTÜRK (Türkiye)-Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Zeliha KAYAHAN (Türkiye),** Nene Hatun Anıtı Üzerine Bir İnceleme
14.10-14.20 **Arş. Gör. (Res. Assist.) Ali Can ÖZÇELİK (Türkiye),** Bursa- Karacabey Kümbetli Cami'nde Malzeme Kullanımı
14.20-14.30 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*
14.30-14.50 *ARA (BREAK TIME)*

9. OTURUMU (9. SESSION) A SALONU (A HOLL)
Oturum Başkanları (Session Moderators):
Prof. Dr. Nargiz ALİYEVA-Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Mahfuza ZEYNALOVA
Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/hiu-kfdq-pkf

14.50-15.00 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Zeynep KÜÇÜKTURAL (Türkiye),** Denizli'de Mahreç İşareti Almış Bir Dokuma "Çameli Elmalı Bezi"
15.00-15.10 **Doç. (Assoc. Prof.) Hande KILIÇARSLAN (Türkiye)-Prof. Dr. F. Nurhan ÖLMEZ (Türkiye)-Prof. Dr. Sema ETİKAN (Türkiye),** Kırşehir Yöresi Namazlağı Dokumaları
15.10-15.20 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Mira MAMMADKHANOVA (Azerbaijan),** A Comparative Analysis of the Ornamentation of Ceramic Products and Carpets on the Example of Archaeological Artifacts From the Collection of the Azerbaijan National Carpet Museum
15.20-15.30 **Dr. (PhD.) Günel SEYİDƏHMƏDLİ (Azerbaijan),** Şeyx Cüneyd Türbəsinin Ətrafında Yerləşən Qəbirüstü Abidələrin Bədii Xüsusiyyətləri
15.30-15.40 **Daniyal Saidakhmedovich KIDIRNIYAZOV (Dagestan),** Problems of Ethnography and Spiritual Culture of the Nogais in the Work of I.T.Mutenin "The Achikulak Nogais"
15.40-15.50 **Fəridə XƏLİLOVA (Azerbaijan),** Azərbaycanda Pilək Tikmə Sənəti (Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin Materialları Əsasında)
15.50-16.00 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*

10. OTURUMU (10. SESSION) B SALONU (B HOLL)
Oturum Başkanları (Session Moderators):
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Faiq ƏLƏKBƏRLİ-Dr. (PhD.) Aygün MƏMMƏDOVA
Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/dse-qnmv-foz

14.50-15.00 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Sevinc NASİROVA (Azerbaijan),** Azərbaycanda Qurama Məişət Əşyaları ilə Bağlı Bəzi İnançlar

15.00-15.10 **Doç. (Assoc. Prof.) Ebru ÇATALKAYA GÖK (Türkiye),** Türk Kumaşlarında Görülen Üzüm Motifinden Örnekler

15.10-15.20 **Dr. (PhD.) Nurlan NƏSİROV (Azerbaijan)-Dr. (PhD.) Aygün MƏMMƏDOVA (Azerbaijan),** Samani Sikkələri Orta Əsrlərdə Azərbaycanın Ticarət Əlaqələrini Açıqlayır

15.20-15.30 **Aygün QULİYEVA (Azerbaijan),** Abşeronda Ənənəvi Keçəçilik Sənətinə Dair

15.30-15.40 **Aslan GASİMOV (Azerbaijan),** Gobustan Rock Art: an Archaeological and Ethnographic

15.40-15.50 **Bahar AMANOVA (Azerbaijan),** Ethnographic Characteristics of Karabakh Bayatisi

15.50-16.00 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*

11. OTURUMU (11. SESSION) C SALONU (C HOLL)

Oturum Başkanları (Session Moderators):

Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Sevil KARİMOVA-Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof.) Ayşe ÇETİN

Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/bdo-dimu-cuv

14.50-15.00 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Tural ŞİRİYEV (Azerbaijan),** Hilafet Döneminde Azerbaycan'da Eğitim Çalışmalarının Bazı Yönleri

15.00-15.10 **Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Maria IANIOGLO (Gagauzya),** Assertivenes as the Foundation of a Constructive Interaction in the Context of Intercultural Communication

15.10-15.20 **Dr. (PhD.) Rudina HOXHA (Albania),** The Use of Audiovisual Aids as an Effective Form of Thought Development in the Face of Globalization

15.20-15.30 **Dr. (PhD.) Aida İSMAYILOVA (Azerbaijan),** Türk Kültürü ve İslam Dini (Azerbaycan'ın Arkeolojik Materyelline Göre)

15.30-15.40 **Aynur BABAYEVA (Azerbaijan),** From the History of International Scientific and Cultural Relations of Azerbaijan With Turkic- Speaking Countries in 2014-2018 (Based on the Experience of the National History Museum of Azerbaijan)

15.40-15.50 **Lala MAMMADOVA (Azerbaijan),** The Library of the National Museum of History of Azerbaijan Plays an Important Role in Supporting Research and Education

15.50-16.00 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*

12. OTURUMU (12. SESSION) D SALONU (D HOLL)

Oturum Başkanları (Session Moderators):

Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Lala A. ALİYEVA-Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Əli FƏRHADOV

Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/wjg-nboi-kku

14.50-15.00 **Dr. (PhD.) Hajar VERDIYEVA (Azerbaijan),** History on the Matrix of Truth: The Armenian Gregorian Church Is Monophysite and not Orthodox

15.00-15.10 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Ələddin MƏLİKOV (Azerbaijan),** Orta Əsrlər İslam İrfaninin Zirvəsi - Mühyiddin İbn Ərəbi

15.10-15.20 **Dr. (PhD.) Aynure MAMMADOVA (Azerbaijan),** Azerbaycan Müelliflerinin Türkiyede İstinsah Edilmiş Yazmaları

15.20-15.30 **Valentina CUZNETOVA (Gagauzya),** Translation of GagauzIdentity Through Folk Art

15.30-15.40 **Gunel SULEYMANOVA (Azerbaijan),** About the Activity of the Governor-General of Karabakh Khosrov Bey Sultanov

15.40-15.50 **Saadat ALAKBAROVA (Azerbaijan),** Portrait of Shirvanshah, the Last Ruler of the Thousand-Year Rule

15.50-16.00 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*

13. OTURUMU (13. SESSION) A SALONU (A HOLL)

Oturum Başkanları (Session Moderators):

Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Zeynep KÜÇÜKTURAL-Dr. (PhD.) Entela MUÇO Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation): https://meet.google.com/hiu-kfdq-pkf

16.00-16.10 **Prof. Dr. Amargeet CHANDOK (India),** Kohvar and Sohrai – The Indigenous Tradition

16.10-16.20 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Həqiqət ZAHİDOVA (Azerbaijan),** Nizami Gəncəvinin "Xəmsə"sində Tibbi Müalicə Üsulları
16.20-16.30 **Dr. (PhD.) Ayshan HUSEYNOVA (Azerbaijan),** Cultural Tourism Potential of Azerbaijani Old Cities Inscribed on UNESCO World Heritage List
16.30-16.40 **Arş. Gör. (Res. Assist.) Narmin HANMEMMEDOVA (Azerbaijan),** The Azerbaijan Democratic Republic's Activity in Organizing the Labor of Refugees (1918-1920)
16.40-16.50 **Saadat ALAKBAROVA (Azerbaijan),** Sources on the Palace Residences of the Shirvanshahs State
16.50-17.00 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*

14. OTURUMU (14. SESSION) B SALONU (B HOLL)
Oturum Başkanları (Session Moderators):
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Afet RUSTAMBAYOVA-Doç. (Assoc. Prof.) Tuba BATU
Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/dse-qnmv-foz

16.00-16.10 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Sevil KARİMOVA (Azerbaijan),** The Image of Uzun Hasan in the World and Azerbaijan Fine Arts (Dedicated to the 500th Anniversary of Uzun Hasan)
16.10-16.20 **Doç. (Assoc. Prof.) Tuba BATU (Türkiye)-Öğr. Gör. (Lec.) Ece YÜCEL (Türkiye),** Bir Tasarım Elemanı Olarak Çanakkale-Çan İlçesi Kimliği ve Seramik Takılarda Kullanımı
16.20-16.30 **Dr. (PhD.) Sevinc HEYDƏROVA (Azerbaijan),** Ədəbiyyatımızın İnciləri Nizami Muzeyində
16.30-16.40 **Funda YÜKSEL ÖZER (Türkiye),** Kızıl Saçlı Tanrıça Aphrodite/Afrodit
16.40-16.50 **Öğr. Gör. (Lec.) Gülhan GÜLDÜR (Türkiye),** Beypazarı Kent Tarihi Müzesinde Bulunan Metal Takılar
16.50-17.00 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*

15. OTURUMU (15. SESSION) C SALONU (C HOLL)
Oturum Başkanları (Session Moderators):
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Həqiqət ZAHİDOVA-Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Ələddin MƏLİKOV
Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/bdo-dimu-cuv

16.00-16.10 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Əsəd ƏLİYEV (Azerbaijan),** Gürcüstan Azərbaycanlıları Arasında Aşıq Sənəti
16.10-16.20 **Dr. (PhD.) Galina MUTAF (Gagauzya),** Dmitriy Kara Çobanın Lirikasında Tematika Genişlii
16.20-16.30 **Şəfa MÖVSÜMOV (Azerbaijan),** Şəhid Ağayev Şahin Azə Oğluna Məxsus Materiallara Dair (MATM-nin Vətən Müharibəsi Fondunun Əsasında)
16.30-16.40 **Gülnar FƏRHADOVA (Azerbaijan),** İctimaiyyətlə Əlaqələrdə Etika və Əxlaq Qanunlarına Riayətə Dair
16.40-16.50 **Aynur SAYDOVA (Azerbaijan),** Folklore Examples in the "Codex Cumanicus"
16.50-17.00 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*

16. OTURUMU (16. SESSION) D SALONU (D HOLL)
Oturum Başkanları (Session Moderators):
Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Nardana YUSİFOVA-Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Asad ALIYEV
Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/wjg-nboi-kku

16.00-16.10 **Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Nardana YUSİFOVA (Azerbaijan),** Woman-Leadership Top- Meaning of Scientific Model and Unity of Spatial thinking
16.10-16.20 **Elnur HASANOV (Azerbaijan),** Relocations of Ganja as the Sample of Urban Culture
16.20-16.30 **Khadija HUSEYNOVA (Azerbaijan),** Russia's Attitude in the Process of Bulgaria's Breakaway from the Ottoman Empire (1885)

16.30-16.40 **Naila Adalat ALİYEVA (Azerbaijan),** Nizami Muzeyinin Yunesco Əhəmiyyətli Eksponatı
16.40-16.50 **Pervane EZİMOVA (Azerbaijan),** Şəhid Qasımov Orucun Şəxsi Əşyalarına Dair (MATM Vətən Müharibəsi Fondunun Materialları Əsasında)
16.50-17.00 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*

06 Eylül (September) 2023

17. OTURUMU (17. SESSION) A SALONU (A HOLL)
Oturum Başkanları (Session Moderators):
Doç. (Assoc. Prof.) Ülkü KÜÇÜKKURT-Dr. (PhD.) Ayshan HUSEYNOVA
Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/hiu-kfdq-pkf

10.00-10.10 **Assoc. Prof. Dr. Djalalitdin MIRZAEV (Uzbekistan),** Problems of Ethnıc Identıty Formatıon in Central Asia
10.10-10.20 **Dr. Öğr. Üyesi (Assist. Prof. Dr.) Nurcan BAHARGÜLÜ(Türkiye),** Karapınar Çeşmeleri
10.20-10.30 **Öğr. Gör. Dr. (Lec. PhD.) Ufuk ÖREN (Türkiye)-Öğr. Gör. (Lec.) Servet AKAR (Türkiye),** Kuyumculuk Sanatında Kullanılan Elmasların Kökeni, Fizikokimyasal Özellikleri, Pırlanta Olarak İşlenmesi ve Derecelendirilmesi
10.30-10.40 **Dr. (PhD.) Elvin XUDAVERDİYEV (Azerbaijan),** Multiculturalism as an Element of Cultural Policy
10.40-10.50 **Zemine RESULOVA (Azerbaijan),** Folklor Çalışmaları İçin Bir Kaynak-Şeki Han Sarayı
10.50-11.00 *TARTIŞMA (CONCLUSION)*

18. OTURUMU (18. SESSION) B SALONU (B HOLL)
Oturum Başkanları (Session Moderators):
Prof. Dr. Amargeet CHANDOK-Doç. Dr. (Assoc. Prof. Dr.) Sənubər QASIMOVA
Çevrimiçi katılım için link adresi (Link for online participation):
https://meet.google.com/dse-qnmv-foz

10.00-10.10 **Dr. (PhD.) Nəzmin CƏFƏROVA (Azerbaijan),** Azərbaycan'da Biliklər Cəmiyyəti'nin Formalaşmasında Muzeylərin Yeri
10.10-10.20 **Sahiba ALAKBAROVA (Azerbaijan),** The Role of Museums in Educating the Young Generation in a Patriotic Spirit
10.20-10.30 **Khadija TAGİSOY (Azerbaijan),** The Role of Archaeological Museums in National Identity (the Case of Istanbul and Ankara Archaeological Museums)
10.30-10.40 **Suqra ORUCOVA (Azerbaijan),** About Some QuestionsRegarding Problems of the Historical Geography of Karabakh (60- 80s of the 20th century)
10.40- 10.50 **Öğr. Gör.(lec.) Servet AKAR (Türkiye)-- Öğr. Gör. Dr. (Lec. PhD.) Ufuk ÖREN (Türkiye** Geleneksel kuyumculuk Sanatında Kullanılan Ajur Tekniği ve Uygulamaları
10.50-11.00 **Arş. Gör. (Res. Assist.) Naci EDİ, (Türkiye),** Geçici (Ephemeral) Sanat Eserleri Kapsamında; Kar ve Buz Heykelleri

KÜNDEKÂRİ TEKNİĞİ BAĞLAMINDA AKSARAY ULU CAMİ MİNBERİNİN İNCELENMESİ***

INVESTIGATION OF AKSARAY GREAT MOSQUE MINBAR WITHIN THE CONTEXT OF KUNDEKARI TECHNIQUE

Nuray AÇIKGÖZ*
Gülnur DURAN**

ABSTRACT

The beginning of the use of wood in daily life in the history of humanity has brought about the emergence of a unique branch of art in the making of various goods, in the decoration of architecture and related elements. Architectural elements such as minbar, door and window sash have been frequently preferred objects in wood art. The most beautiful works have shown themselves in the minbars, which is the main furniture of the mosque.

When the wooden works of the Anatolian Seljuk period are reviewed it is seen that various techniques such as kundekari, carving, repousse (*kakma)* and *kafes işi* stand out. Kundekari technique is the technique of connecting small wooden tables and profiled laths to each other in a way that creates a geometric decoration, used in the construction of lectern and pulpit tables or important elements such as doors and windows. The purpose of this technique is to prevent the wood from working due to moisture and heat. The important feature of this technique, in which mostly geometric patterns are used, is that no glue or similar materials are used when interlocking wooden pieces, and that geometric small pieces called trays are placed in a way that they can move freely within the grooves. The second important feature is that while the pieces are interlocked on the back surface, the upper surface also forms itself. This technique, which is very difficult, requiring mastery and at the same time costly, has led to the emergence of imitations over time.

The minbar of Aksaray Great Mosque, dated 1150-53, belonging to the Anatolian Seljuk period, attracts attention with its woodwork, techniques and patterns. It is important to examine the Kundekari technique, which is applied under the side board (*yan aynalık*) and the kiosk (*köşk*), of the Aksaray Great Mosque, which is the first minbar of Anatolia in terms of both technical and geometric patterns.

The aim of the paper is to give information by examining the Aksaray Great Mosque minbar, one of the art works of the Anatolian Seljuk period, in terms of the Kundekari technique and geometric compositions applied under the side board (*yan aynalık*) and the kiosk (*köşk*), and to emphasize its place and importance in Turkish Art.

Keywords: Aksaray Great Mosque, Kundekari Technique, Minbar.

GİRİŞ

Ahşap insanların tarih boyunca kullandığı sürdürülebilir ve yenilenebilir bir kaynaktan gelen en ilkel yapı malzemesidir[1]. Hücrelerden meydana gelen ve lifli bir yapıya sahip olan ahşap, ağaçtan ağaca değişiklik gösterdiği gibi bir ağacın çeşitli bölümlerinde de farklılık gösterebilir. Ağaç malzemeyi işlemede en önemli sorunlardan birisi de ağacın çalışmasıdır. Ağacın organik olma özelliği, kurumaya bırakılan ağacın içerisinde kalan az miktarda su buharı çalışmasının devam etmesine neden olur. Boyutlarında değişme, çarpılma, eğilme, çatlama, kamburlaşma gibi şekil bozuklukları meydana getirir[2].

Ahşap malzemeye doğası gereği ya birleştirerek ya da birbirine geçirerek işlem yapılabilir. Ahşabın eni ve boyu sınırlı bir malzeme olması bu ölçüler içerisinde biçimlendirilmesini zorunlu kılar. Ahşap bir yapı ancak birçok parçanın çeşitli yönlerde birbirlerine eklenmesiyle oluşturulabilir. Geçmelerin amacı ise iki ahşap elemanı birbirine sabitlemek ve kesilmiş ahşapta düzensiz çalışmayı en düşük seviyeye indirmektir[3].

Resim1: Kiniş-Kanal detayı ve erkek-dişi zıvana bağlantısı.

*** Bu bildiri, *"Ahşap Birleştirme ve Geçme Tekniklerinin Geometrik Desenlere Bağlı Olarak Gelişimi ve Aksaray Ulu Cami Minberi Örneğinde İncelenmesi*" isimli Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir (2022).

* Öğr.Gör. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Akademisi Geleneksel Türk Sanatları, İstanbul
**Doç.Dr., Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölümü, İstanbul

[1] İlker Usta, "Ahşap Üzerine Betimlemeler", *Uluslararası Mobilya Kongresi, Eskişehir: 1-4 Kasım,* 2018, s.516.

[2] İhsan Küreli, *Sandalyelerde Kullanılan Önemli Ahşap Birleştirmelerin Mekanik Özellikleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü,1988, s.6-7.

[3] Küreli,1988, s.22.

Zıvana bağlantısı, dik açılarla bağlanır ve ahşap malzemeye sağlamlık, mukavemet kazandırır. Kiniş bağlantısı paralel ahşap parçalarla birleştirilir. Tutkal kullanımı gerektirmez (Resim:1). Ahşabın uygun yöntemlerle birleştirilmesinde tutkallı ve tutkalsız birleştirmeler yapılabilmektedir. *"Tutkal kullanımının uygun görülmediği durumlar ile sabit bağlamanın istenmediği ortam da tutkalsız ahşap birleştirme teknikleri kullanılabilmektedir*"[4].

Kündekâri (Geçme) Tekniği

Kündekâri tekniği kürsü ve minber tablaları yahut önemli kapı, pencere kanadı gibi değişik mimari ayrıntılarda kullanılan, küçük ahşap tabla ve profilli çıtaların geometrik bir bezeme oluşturacak şekilde birbirine geçmeli olarak birleştirilmesidir[5]. Alt kısımda istenilen geometrik desen elde edilirken, aynı zamanda dekoratif üst yüzeyin kendisini de meydana getirmektedir. Bu nedenle Kündekâri tekniği hem süsleme hem de yapım tekniğidir[6] (Resim:2,3). Selçuklu döneminde meşe, abanoz, ceviz, şimşir, ıhlamur, elma, armut, sedir ve gül ağaçları kullanılmıştır[7].

Resim:2 Geometrik tabla, kayıt çıtası ve narlamanın görünümü.

Kündekâri teriminin nereden geldiği kesin bilinmemekle birlikte, Farsça *künde* sözünden gelmiş olabilir. *Künde*, iri ve kalın ağaç gövdesi demektir. *Künde-kâr* ince ağaç işçiliği yapan marangoz, *Künde-kâri* ince marangozluk anlamlarına gelmektedir[8].

Teknikte "kayıt çıtaları" geometrik tablaları çevreleyen, ayrıca narlama için de kullanılan değişik boy ve genişlikteki çıtalardır. Narlama ve kayıt çıtaları panelin geometrik iskelet sistemini oluşturan parçalardır. Kayıtlar ile tablalar arasında bırakılan boşluklarla ahşabın hareket etmesi sağlanır." Narlama" iskelet sisteminin yük aktarımını sağlayan, kayıt çıtalarını tek eksende toplamak suretiyle eksenin iki ucu arasında kesintisiz devam eden kayıt çıtasıdır. Narlama'nın en önemli özelliği kayıtların ön yüzeyden bölünmüş gibi görünse de alt yüzeyden bütün olarak devam etmesidir (Resim:2). "Tabla" kayıt çıtalarının arasına yerleştirilen geometrik şekilli ahşap parçalardır. Kayıtlara ve çerçeve elemanlarına kiniş bağlantılarıyla monte edilir. Tablaların üst yüzeyine oyma tekniği veya kakma tekniği uygulanabilir[9]. "Kilitleme çerçevesi" paneli çevreleyen parçadır. Geometrik tabla, kayıt çıtası ve narlamadan oluşan parçalı yapıyı, dış kenarlardan kilitleyerek bütün bir yapı haline getirmek için kullanılır (Resim:3).

Resim 3: Tabla, kayıt çıtası, narlama ve kilitleme çerçeve görünümü.

Kündekâri tekniğinin yapımının zor ve maliyetli bir işçilik olması Oyma-Çakma Kündekâri Tekniği ve Tamamen Çakma Yapıştırma Kündekâri Tekniği olarak taklitlerinin üretilmesine neden olmuştur[10].

---

[4] Erol Burdurlu ve Diğerleri "Tutkal ve Birleştirme Elemanı Türünün Kontrplaktan Yapılmış Çerçevelerin Köşe Birleştirmelerindeki Çekme ve Basınç Direncine Etkisi", *İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi,* Cilt 55, Sayı 1, 2005, s.16.

[5] Neslihan Sönmez, "Kündekâri", *Yapı ve Malzeme Terimleri Sözlüğü,* İstanbul: Yem Yayın, 1997, s.66.

[6] Cevdet Söğütlü, *Bazı Yerel Ağaç Türlerinin Kündekâri Yapımında Kullanım İmkanları*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2004, s.5.

[7] Erdem Yücel, "Selçuklu Ağaç İşçiliği", *Sanat Dünyamız*, Sayı 4, 1975, s.4.

[8] Ferit Devellioğlu, "Kündekâri", *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat,* Ankara: Aydın Yayınları, 2001, s,535.

[9] Söğütlü, 2004, s.7-10.

[10] Rüstem Bozer, *15.Yy Ortasına Kadar Anadolu Türk Sanatında Ahşap Kapılar,* Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1992, s.21-22.

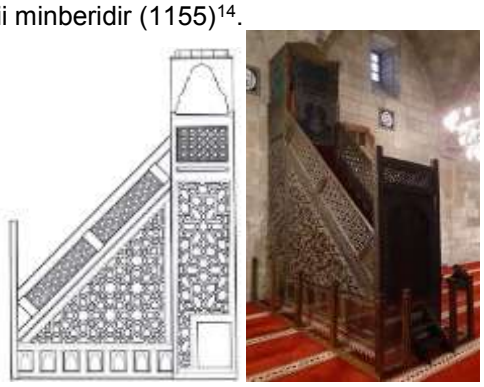
Ahşap Sanatında Minberin Önemi

Ahşap sanatında en güzel eserler cuma hutbelerinin vaaz edildiği minberlerde kendini göstermiştir. Camilerde namaz salonlarının kıble tarafına ve mihrabın sağına konulan minber, camilerin en fazla itina edilen ve süslenen kısımlarından birisi olmuştur[11]. Erken dönem İslam Cami mimarisinde minber, ibadetin ötesine geçen bir fonksiyon ve misyona sahiptir. Bir anlamda devlet yönetiminde iktidarın ve otoritenin ortaya konulduğu veya temelinin atıldığı yer durumundadır[12].

Kündekâri tekniğinin XII. yüzyılda görülmeye başlamasıyla en çok uygulandığı yer özellikle minberler olmuştur. Teknikteki uygulamanın zor olması minber üzerinde daha geniş alanlarda çalışma imkânı sağlamıştır. Kapı kanatlarında rağbet görmeyen teknik ancak bir yüzyıl sonra görülmeye başlar.

Kündekâri Tekniğinin Görüldüğü Yerler

Kündekâri tekniğinin nerede ortaya çıktığıyla ilgili kesin bilgi yoktur. Erken örneklerinin XII. yüzyıl Mısır, Anadolu ve Halep' te görüldüğü ve aynı zamanlarda geliştiği tahmin edilir[13]. Mısır ile Anadolu da yaklaşık aynı tarihlere denk gelen tekniğin Anadolu'daki ilk örnekleri Aksaray Ulu Cami minberi (1150-1153) ve Konya Alâeddin Camii minberidir (1155)[14].

Resim 4: Aksaray Ulu Cami minberinin yeni görünümü.

Çizim 1: Minberin batı cephesi çizimi.

Anadolu Selçuklu Sultan I. Mesut döneminde (1116-1156) bir kale cami yaptırılmıştır. Bu kale cami sonradan genişletilerek Ulu Cami adını alacaktır. Camiden yalnızca ahşap minberi kalmıştır. Aksaray Ulu Cami minber kitâbelerinde tarih yoktur[15]. Kitabelerde I. Mesut ve II. Kılıç Arslan'ın şehzadelik döneminde yapıldığına dair sıfatlar yazılıdır. 1155 tarihli Konya Alâeddin Camii minberinden iki yıl önce, muhtemelen 1150-53 yıllarında yapılmıştır. Bu yüzden Aksaray Ulu Cami minberi Orta Anadolu'daki minberlerin en eskisi olarak kabul edilebilir. Köşk altı geçit bölümündeki kitâbede Hoca Nuştekin el- Cemalî caminin hem mimarı hem de minberi yapan ustasıdır[16](Resim:4).

Aksaray Ulu Cami Minberi

Aksaray Ulu Cami minberi büyük boy minber olup 404,5 x 584,4 cm eb'adındadır. Abanoz ağacından yapılan minber, yan alınlık ve köşk altında kündekâri tekniği, diğer yerlerde oyma tekniği, eğri kesim tekniği, kafes tekniği uygulanmıştır. Minber eşik ve şerefe zemini hariç dokuz basamaklıdır. Minberin külah kasnağı olmasına rağmen külahı yoktur. XII. yüzyılda süpürgelik bölümü olan ilk minberdir. Minberde yoğun bir şekilde uygulanan bezemelerinde geometrik ve rûmîli kompozisyonlar bir arada kullanılmıştır (Resim:4; Çizim:1).

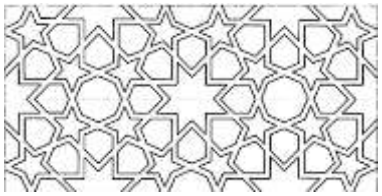
Yan Aynalık ve Köşk Altı Geometrik Desen Analizi

Anadolu Selçuklu Sanatında geometrik süsleme bir düzen içindedir. Merkezleri birbirine dik kesen ve teğet olan daireler üzerinde sekizgen yıldızlarla, bunların etrafındaki beşgen yıldızlar ve altıgen parçalardan meydana gelir[17].

---

[11] M.Zeki Oral, "Anadolu'da Sanat Değeri Olan Ahşap Minberler, Kitâbeleri ve Tarihçeleri", *Vakıflar Dergisi*, Sayı 5, 1962, s. 24.
[12] Yılmaz Can, "Minberin Cami Mimarisine Katılımı", *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi,* Cilt 8, Sayı 2, (Nisan 2008), s.28.
[13] Bozer,1992, s.20.
[14] İbrahim Hakkı Konyalı, "Aksaray Ulu Cami", *Vakıflar dergisi,* Sayı X, 1973, s. 281- 284.
[15] Zeki Sönmez, *Anadolu Türk-İslam Mimarisinde Sanatçılar*, 2.Basım, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1995, s.177.
[16] Oktay Aslanapa, *Türk Sanatı,* 5. Basım, Remzi Kitapevi, 1999, s.314-315.
[17] Bahattin Ögel, "Selçuk Devri Anadolu Ağaç İşçiliği Hakkında Notlar", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yıllık Araştırma Dergisi,* Cilt 1, Sayı 1, 1956, s. 213.

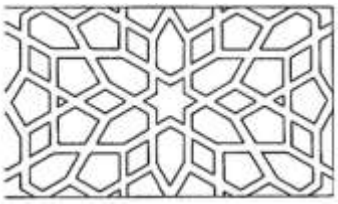
Yan aynalık kısmı dik üçgen şeklinde olup 254 x 254 x 358 cm eb'adındadır. Yan aynalıkta kullanılan geometrik desen Aksaray Ulu Cami minberinde 45° açılı olarak yerleştirilmiştir (Çizim:1,2). Aynı desen (1155) Konya Alâeddin Camii minberi ve (1299) Beyşehir Eşrefoğlu Ulu Cami minberinde düz olarak kullanılmıştır. Kündekâri tekniğinde yapılan yan aynalıkta geometrik iskeleti oluşturan kayıtların düz tutulduğu görülür.

Çizim 2: Aksaray Ulu Cami yan aynalık geometrik desen çizimi.

Bu geometrik desenin gelişiminin XII. yüzyılın ilk yarısında Karahanlı, Selçuklu ve Gurlu himayesinde gerçekleştiği görülmektedir. Erken dönemde Doğu bölgelerinde bu sistemden üretilen desenler azdır. "*Anadolu Selçuklularına ait en erken bilinen örneği Aksaray Ulu Cami minberinin aynalık kısmında görülmektedir*"[18] (Çizim:2).

Resim:5 Köşk altı uzatılmış altıgen deseni.

Çizim:3 Geometrik deseni çizimi.

Köşk altı dikdörtgen şeklinde olup, yaklaşık 113,5 x 479,4 cm eb'adındadır. Kündekâri tekniğinde yapılan köşk altında da geometrik iskeleti oluşturan kayıtların düz tutulduğu görülür. Köşk altında kullanılan geometrik desen uzatılmış altıgenlerden yapılmış olup, Anadolu Selçuklu dönemi içerisinde yalnızca Aksaray Ulu Cami minberinde görülmektedir (Resim:5; Çizim:3). Uzatılmış altıgen deseninin başka bir versiyonu Mısır' da Fâtımîler dönemi Kus minberinin (1155-56) yan aynalık kısmında da görülmektedir.

SONUÇ

Kündekâri Tekniği; minber, kapı kanatları, pencere kanatları gibi değişik mimari ayrıntılarda kullanılan, sert ağaçlardan elde edilen küçük parçaların birbirine geçmeli olarak birleştirilmesidir. Alt kısımda istenilen geometrik desen elde edilirken, aynı zamanda dekoratif üst yüzeyin kendisini de meydana getirmektedir. Bu nedenle Kündekâri tekniği hem süsleme hem de yapım tekniğidir[19] (Resim:2).

Ahşap işçiliğinde minber, mihrap, ahşap sütun, kapı, pencere kanadı gibi mimari elemanlar sık tercih edilen nesneler olmuştur. XII. yüzyılda görülmeye başlayan Kündekâri geçme tekniği, uygulamanın zor olması ve daha geniş alanlarda çalışma imkânı sağlaması, cuma hutbelerinin vaaz edildiği minberlerde kendini göstermiştir.

Kündekâri tekniğinin erken örneklerinin XII. yüzyıl Mısır, Anadolu ve Halep' de görüldüğü tahmin edilmektedir[20]. Anadolu'daki ilk örnekleri (1150-1153) Aksaray Ulu Cami minberi ve (1155) Konya Alâeddin Camii minberidir[21]. Aksaray Ulu Cami minber kitâbelerinde tarih yoktur[22], I. Mesut ve II. Kılıç Arslan'ın şehzadelik döneminde yapıldığına dair sıfatlar yazılıdır. 1155 tarihli Konya Alâeddin Camii minberinden iki yıl önce, muhtemelen 1150-53 yıllarında yapılmıştır. Aksaray Ulu Cami minberi Orta

[18] Jay Bonner, *Islamic Geometric Patterns*, NewYork: Springer, 2017, s.74.
[19] Söğütlü, 2004, s.5.
[20] Bozer, 1992, s.20.
[21] Konyalı, 1973, s.281-284.
[22] Sönmez, 1995, s.177.

Anadolu da bulunan minberlerin en eskisi, kündekâri tekniğinin ve yan aynalık geometrik desenin uygulandığı ilk minber olarak kabul edilebilir[23] (Resim:4; Çizim:1).

Aksaray Ulu Cami minberi yüzyıllardır cami içerisinde hizmet vermektedir. Süreç göz önüne alındığında minberi çevreleyen cam bariyerler sayesinde iyi korunmakta ve değeri bilinmektedir (Resim:4).

KAYNAKÇA

Aslanapa, Oktay, (1999), *Türk Sanatı,* 5. Basım, İstanbul: Remzi Kitapevi.

Açıkgöz, Nuray, (2022), *Ahşap Birleştirme ve Geçme Tekniklerinin Geometrik Desenlere Bağlı Olarak Gelişimi ve Aksaray Ulu Cami Minberi Örneğinde İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.

Bonner, Jay, (2017), *Islamic Geometric Patterns,* NewYork : Springer.

Bozer, Rüstem, (1992), *15.Yy. Ortasına Kadar Anadolu Türk Sanatında Ahşap Kapılar*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Burdurlu, Erol, İlker Usta, Kadir Özkaya, Umut Ö. Berker ve H. Utku Sağıroğlu, (2005), "Tutkal ve Birleştirme Elemanı Türünün Kontrplaktan Yapılmış Çerçevelerin Köşe Birleştirmelerindeki Çekme ve Basınç Direncine Etkisi", *İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi,* Cilt 55, Sayı 1, s.15-31.

Can, Yılmaz, (2008), "Minberin Cami Mimarisine Katılımı", *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi,* Cilt 8, Sayı 2, s.9-30.

Devellioğlu, Ferit, (2001), "Kündekâri", *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat,* Ankara, Aydın Yayınları.

Konyalı, İbrahim Hakkı, (1973), "Aksaray Ulu Cami", *Vakıflar Dergisi,* Sayı X, s.273-288.

Küreli, İhsan, (1988), *Sandalyelerde Kullanılan Önemli Ahşap Birleştirmelerin Mekanik Özellikleri,* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Oral, M. Zeki, (1962), "Anadolu'da Sanat Değeri Olan Ahşap Minberler, Kitâbeleri ve Tarihçeleri", *Vakıflar Dergisi,* Sayı 5, s.23-77.

Ögel, Bahattin, (1956), "Selçuk Devri Anadolu Ağaç İşçiliği Hakkında Notlar", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yıllık Araştırma Dergisi,* Cilt 1, Sayı 1, s.199-220.

Sönmez, Zeki, (1995), *Başlangıçtan 16.Yüzyıla Kadar Anadolu Türk-İslam Mimarisinde Sanatçıları,* 2. Basım, Ankara: T. T.K. Yayınları.

Sönmez, Neslihan, (1997), *Yapı ve Malzeme Terimleri Sözlüğü,* "Kündekâri", İstanbul: Yem Yayın.

Söğütlü, Cevdet, (2004), *Bazı Yerel Ağaç Türlerinin Kündekâri Yapımında Kullanım İmkanları*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Usta, İlker, (2018) "Ahşap Üzerine Betimlemeler", *Uluslararası Mobilya Kongresi*, *Eskişehir,* s.514-523.

Yücel, Erdem, (1975), "Selçuklu Ağaç İşçiliği", *Sanat Dünyamız,* Sayı 4, s.3-26.

[23] Aslanapa, 1999, s.314-315.